

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/16/2009

POLACY O WPROWADZENIU EURO NA SŁOWACJI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2009

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

- Przed dwoma laty, w styczniu 2007 roku, 44% Polaków opowiadało się za zastąpieniem złotówki wspólną europejską walutą, a 46% wyrażało sprzeciw. W listopadzie 2008 roku nastąpił nieznaczny wzrost poparcia dla tego projektu: 47% stanowili jego zwolennicy, a 45% – przeciwnicy. Obecnie, po przystąpieniu Słowacji do strefy euro, grupa ankietowanych, którzy akceptują zastąpienie złotówki wspólną walutą, wzrosła do 52%, a grupa niewyrażających na to zgody zmalała do 38%.
- Mimo rosnącego poparcia dla przystąpienia Polski do strefy euro, większości ankietowanych (67%) bliska jest opinia, że dobrze się stało, iż Słowacja wcześniej niż Polska wprowadziła europejską walutę, ponieważ umożliwi to Polakom korzystanie z doświadczeń sąsiada. Przeciwnego zdania jest 16% respondentów.
- Respondenci odpowiadali na pytanie, jak – ich zdaniem – przystąpienie Słowacji do strefy euro wpłynie na odczuwane w tym kraju skutki światowego kryzysu gospodarczego. Opinia publiczna jest w tej kwestii podzielona: 19% respondentów twierdzi, że ta decyzja rządu Słowacji przyczyni się do osłabienia następstw kryzysu, a niewiele więcej osób (22%) uważa, iż wpłynie ona na zwiększenie odczuwalnych jego skutków. Prawie co trzeci badany (31%) sądzi, że wprowadzenie euro nie będzie miało dla Słowaków istotnego znaczenia w tym względzie. Ponad jedna czwarta ankietowanych (29%) nie potrafi zająć stanowiska w tej sprawie.

Z początkiem stycznia 2009 roku na Słowacji wprowadzono wspólną europejską walutę zamiast słowackiej korony, a od siedemnastego stycznia korona została wycofana z obiegu – w sklepach można płacić już tylko w nowej walucie. Słowacja jest szesnastym państwem, które przystąpiło do strefy euro, i drugim (po Słowenii) spośród dziesięciu przyjętych do Unii Europejskiej w czasie ostatniego wielkiego rozszerzenia w 2004 roku. W Polsce zmiana złotego na euro – zgodnie z planami rządu – ma nastąpić w 2012 roku.

W sondażu styczniowym¹ ankietowani po raz kolejny przedstawiali swój stosunek do planowanej w kraju zmiany waluty. Oceniali również fakt, że Słowacja wcześniej niż Polska przystąpiła do strefy euro, oraz przewidywali, jaki wpływ będzie miała ta decyzja na stopień odczuwania przez Słowaków skutków światowego kryzysu.

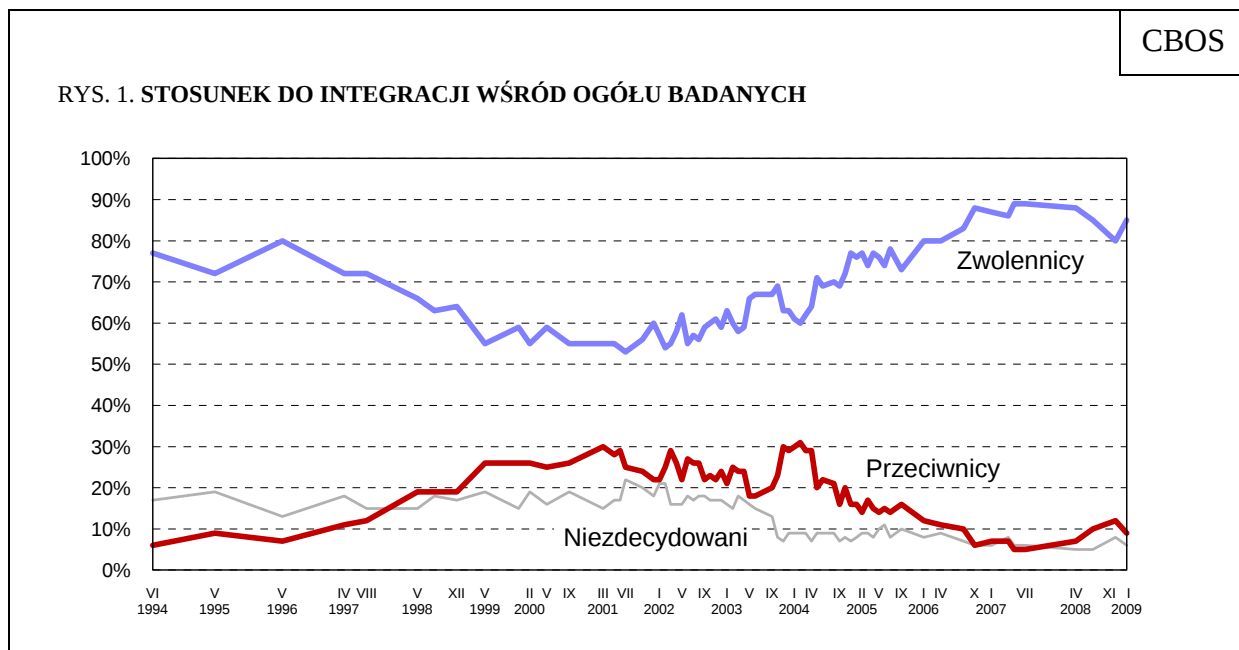
STOSUNEK DO OBECNOŚCI POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

Poparcie dla członkostwa Polski w UE od 2006 roku utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie, oscylując wokół 80%–89%; w tym miesiącu wynosi 85%. Wpływają na nie podstawowe czynniki związane ze statusem społecznym i ekonomicznym, jednak nawet w środowiskach bardziej sceptycznych wobec integracji poziom poparcia jest obecnie bardzo wysoki: obecność Polski w Unii Europejskiej akceptuje 79% mieszkańców wsi, 74% osób powyżej 65 roku życia, 72% badanych z wykształceniem podstawowym. Wśród grup społeczno-zawodowych obecność Polski w UE jest powszechnie popierana przez osoby pracujące na własny rachunek (97%), personel średni i techniczny (95%) oraz kadrę zarządzającą (94%) – zob. tabele aneksowe.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (224) zrealizowano w dniach 9–15 stycznia 2009 roku na liczącej 1089 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

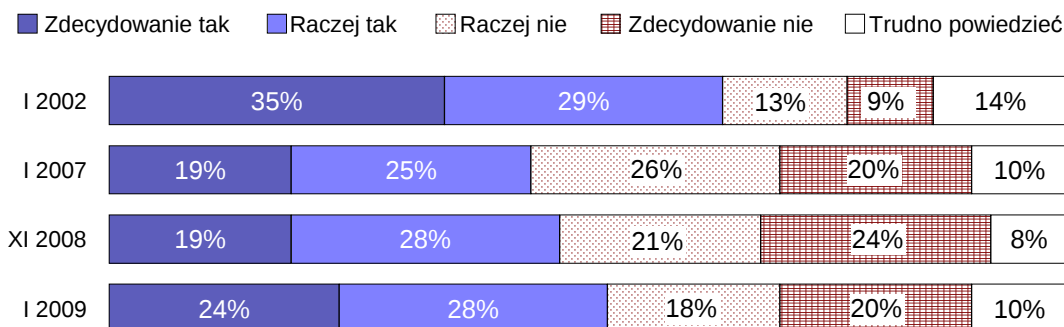
Stosunek do integracji europejskiej wśród ogółu badanych	Wskazania respondentów według terminów badań																			
	II	III	IV	V	VI	VII	IX	I	IV	VIII	X	I	IV	V	VII	IV	VII	XI	I	
	2005							2006				2007				2008			2009	
	w procentach																			
Zwolennicy	77	74	77	76	74	78	73	80	80	83	88	87	86	89	89	88	85	80	85	
Przeciwnicy	14	17	15	14	15	14	16	12	11	10	6	7	7	5	5	7	10	12	9	
Niezdecydowani	9	9	8	10	11	8	10	8	9	7	6	6	8	6	6	5	5	8	6	

OPINIE O WPROWADZENIU EURO W POLSCE

W najnowszym sondażu projekt zastępienia złotówki europejską walutą akceptuje 52% respondentów. Stanowi to najwyższą wartość w ciągu ostatnich kilku lat, choć nie osiągnęła ona rekordowego wskaźnika ze stycznia 2002 roku, kiedy za wprowadzeniem euro opowiadało się 64% ankietowanych. Od roku 2007 można zauważyć stopniowy wzrost pozytywnego nastawienia wobec wspólnej waluty. Być może ma to związek z nasileniem publicznej debaty na ten temat.

RYS. 2. CZY ZGODZIŁ(A)BY SIĘ PAN(I) NA ZASTĄPIENIE POLSKIEGO PIENIĄDZA (ZŁOTEGO) WSPÓLNYM DLA WIELU PAŃSTW UNII EUROPEJSKIM PIENIĄDZEM – EURO?

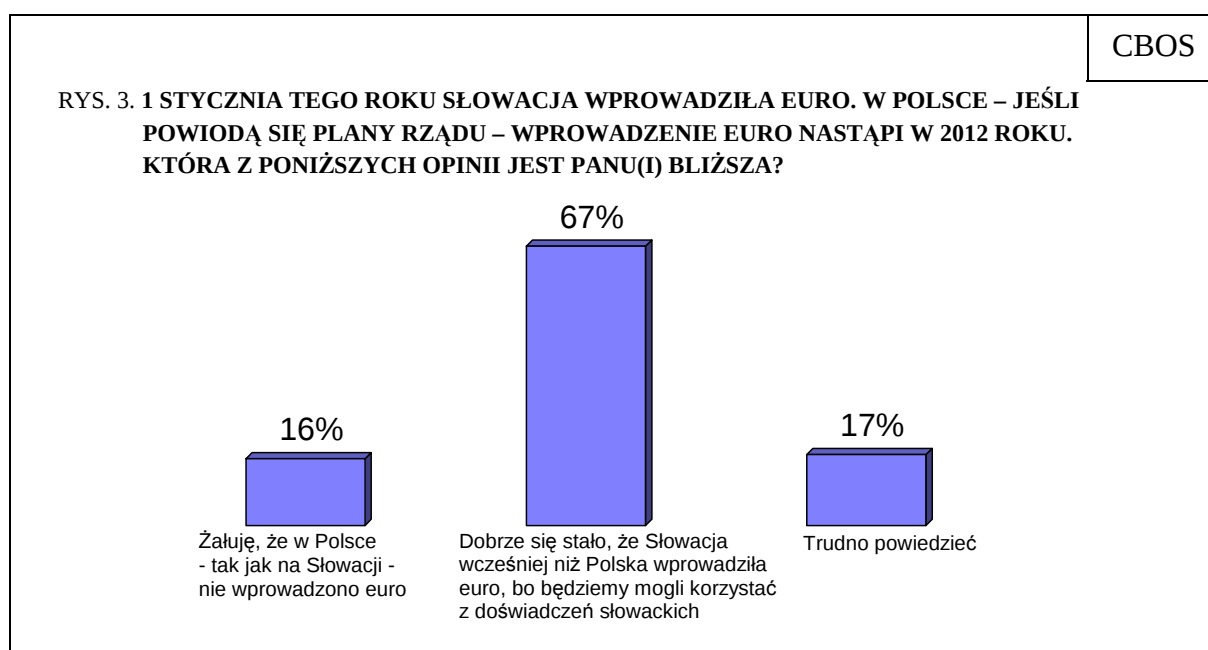
Stosunek do wprowadzenia w Polsce euro jest zróżnicowany przez płeć, wiek, miejsce zamieszkania oraz status społeczno-ekonomiczny respondentów. Za przyjęciem euro niezmiennie częściej opowiadają się mężczyźni (60%) niż kobiety (45%). Projekt budzi największą akceptację w grupie wiekowej osób najaktywniejszych na rynku pracy, między 25 a 44 rokiem życia (62%), wśród mieszkańców miast powyżej 500 tys. ludności (69%), wśród osób z wyższym wykształceniem (72%) oraz pracujących na stanowiskach kierowniczych (79%) lub na własny rachunek (69%). Poziom poparcia dla wprowadzenia wspólnej waluty jest zróżnicowany także przez status finansowy – osoby, które oceniają swoją sytuację materialną jako dobrą, znacznie częściej niż pozostałe popierają zastąpienie złotówki przez euro (63%). Również badani deklarujący duże zainteresowanie polityką wyraźnie częściej opowiadają się za wymianą waluty (67%) niż osoby w niewielkim stopniu zainteresowane tą sferą życia (49%).

Wśród potencjalnych wyborców głównych partii najwięcej zwolenników wprowadzenia euro jest w elektoracie PO (74%), SLD (62%) oraz PSL (55%), natomiast przeciwnicy projektu przeważają w elektoracie PiS (47% wobec 43% zwolenników).

Przy bardzo wysokim poparciu dla obecności Polski w Unii Europejskiej stosunek do integracji wpływa na silne zróżnicowanie poziomu akceptacji przystąpienia do strefy euro – wśród przeciwników integracji aż 80% nie wyraża zgody na wprowadzenie wspólnej waluty.

WPROWADZENIE EURO NA SŁOWACJI

Respondenci oceniali plany rządu związane z wprowadzeniem euro w 2012 roku w kontekście decyzji Słowaków, którzy zdecydowali się na to wcześniej niż Polska. Mimo stosunkowo dużego poparcia dla wejścia naszego kraju do strefy euro, zdecydowana większość respondentów (67%) jest zdania, że to dobrze, iż Słowacja przyjęła euro przed nami, ponieważ dzięki temu będziemy mogli skorzystać z jej doświadczeń. Co szósty respondent (16%) żałuje, że Polska nie przeszła na unijną walutę w tym samym czasie, co Słowacja, a 17% nie ma wyrobionego zdania.

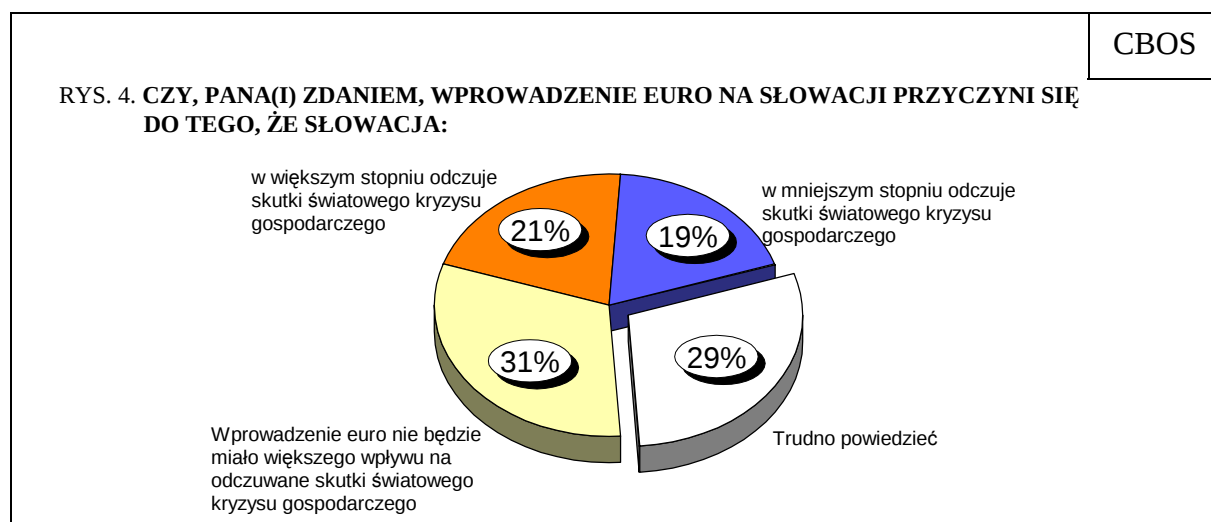

Odpowiedzi ankietowanych pokazują więc, że mimo rosnącego poparcia dla wprowadzenia euro w Polsce wciąż nieliczna jest grupa entuzjastów przekonanych o tym, iż powinno to się stać możliwie szybko. Nawet wśród osób opowiadających się za europejską walutą dominującą postawą jest ostrożność – większość respondentów z tej grupy (62%) wyraża zadowolenie, że Słowacja zdecydowała się na to wcześniej. Wydaje się, że opinia o przyspieszeniu wprowadzenia w Polsce euro jest mocno związana ze statusem materialnym respondentów. Znacząco częściej podzielają ją osoby z wyższym wykształceniem (26%), kadra kierownicza (38%), badani oceniający dochody gospodarstwa domowego na ponad 1500 zł na osobę (31%). Ostrożność członków grup mniej zamożnych staje się zrozumiała, jeśli będziemy pamiętać o powszechnie wyrażanym przekonaniu, że wprowadzenie wspólnej waluty pociągnie za sobą wzrost cen.

W potencjalnych elektoratach PO i SLD poparcie dla wcześniejszego wprowadzenia europejskiej waluty przekracza znacząco średnią i wynosi 27%. W elektoracie PSL liczba zwolenników (18%) zbliża się do średniej, a wśród osób deklarujących poparcie dla PiS wynosi jedynie 6%.

WPROWADZENIE EURO A SKUTKI KRYZYSU

Światowa gospodarka coraz mocniej odczuwa skutki globalnej recesji. Jednym z jej objawów są duże wahania kursów walut. W tej sytuacji można przypuszczać, że przystąpienie do strefy euro pozwoli małym krajom, takim jak Słowacja, ustrzec się przed niektórymi skutkami światowego kryzysu. Zdania respondentów w tej kwestii są podzielone.

Osoby, które popierają wprowadzenie euro w Polsce, częściej niż pozostałe są zdania, że decyzja Słowacji może pomóc gospodarce tego kraju (28%). Również badani deklarujący zainteresowanie polityką częściej podzielają tę opinię (32%).

Wśród potencjalnych wyborców PO najwięcej osób (34%) wyraża wiarę w pozytywny wpływ wprowadzenia wspólnej waluty na osłabienie skutków kryzysu. Niemal równie optymistyczny jest elektorat SLD (32%). W przypadku respondentów deklarujących chęć głosowania na PSL odsetki osób przewidujących pozytywne i negatywne skutki zastąpienia korony przez euro są takie same (po 26%). W potencjalnym elektoracie PiS, wykazującym większą nieufność do wspólnej waluty, 29% przewiduje niekorzystne następstwa, a tylko 13% uważa że wprowadzenie euro osłabi wpływ światowego kryzysu na gospodarkę Słowacji.

Przychylność opinii publicznej dla projektu zastąpienia złotówki wspólną europejską walutą wzrasta być może wskutek tego, że temat ten stał się ostatnio przedmiotem publicznej debaty. Z drugiej strony, wciąż jeszcze 38% ankietowanych sprzeciwia się temu projektowi, a jedynie 16% uważa, że wprowadzenie euro powinno nastąpić jak najszybciej. Wpływ wymiany waluty na gospodarkę, a w szczególności na siłę odczuwania skutków światowego kryzysu, nie jest tematem znanym opinii publicznej – świadczy o tym zarówno duża rozbieżność odpowiedzi, jak i wskaźnik odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Być może ekonomiczne konsekwencje wprowadzenia euro powinny stać się przedmiotem kampanii informacyjnej.

Opracowała

Agata STASIK

A N E K S

Tabela 1

		Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		85	9	6	1088
Płeć	Mężczyźni	89	8	4	511
	Kobiety	83	10	7	577
Wiek	18-24 lata	92	7	1	160
	25-34	91	4	5	201
	35-44	89	8	4	184
	45-54	84	13	3	158
	55-64	84	12	4	196
	65 lat i więcej	74	10	15	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	79	14	7	413
	Miasto do 20 tys.	82	8	10	147
	20-100 tys.	89	7	4	209
	101-500 tys.	92	4	4	173
	501 tys. i więcej mieszk.	95	5		146
Wykształcenie	Podstawowe	72	15	13	291
	Zasadnicze zawodowe	86	8	5	274
	Średnie	91	7	2	369
	Wyższe	95	4	1	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	94	6		80
	Średni personel, technicy	95	3	2	31
	Pracownicy adm.-biurowi	93	3	4	87
	Pracownicy usług	85	10	5	52
	Robotnicy wykwalifikowani	89	8	4	151
	Robotnicy niewykwalifik.	77	17	6	62
	Rolnicy	67	18	15	58
	Pracujący na własny rach.	97	3		33
Bierni zawodowo	Renciści	74	13	13	76
	Emeryci	78	13	9	225
	Uczniowie i studenci	98	2		109
	Bezrobotni	93	4	3	65
	Gospodynie domowe i inni	80	11	8	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	88	8	3	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	90	6	3	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	93	5	2	224
	prywatnym gosp. rolnym	66	22	12	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	78	16	6	257
	501-750	82	10	8	191
	751-1000	85	7	8	195
	1001-1500	94	6	0	183
	Powyżej 1500 zł	94	4	2	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	75	13	11	234
	Średnie	82	11	7	413
	Dobre	94	4	2	440
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	86	12	2	52
	Raz w tygodniu	84	10	6	544
	1-2 razy w miesiącu	85	10	5	179
	Kilka razy w roku	89	7	4	202
	W ogóle nie uczestniczy	89	5	7	109
Poglądy polityczne	Lewica	86	9	5	160
	Centrum	88	9	3	356
	Prawica	89	9	2	370
	Trudno powiedzieć	73	9	18	202

Tabela 2

		Czy zgodził(a)by się Pan(i) na zastąpienie polskiego pieniądza (złotego) wspólnym dla wielu państw Unii europejskim pieniądzem - euro?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		52	38	10	1089
Płeć	Mężczyźni	60	30	9	512
	Kobiety	45	45	10	577
Wiek	18-24 lata	48	46	6	160
	25-34	62	27	11	201
	35-44	61	32	7	185
	45-54	54	35	11	158
	55-64	47	40	13	196
	65 lat i więcej	41	48	11	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	47	11	415
	Miasto do 20 tys.	50	38	12	147
	20-100 tys.	60	28	12	209
	101-500 tys.	54	38	8	173
	501 tys. i więcej mieszk.	69	25	7	146
Wykształcenie	Podstawowe	37	52	11	293
	Zasadnicze zawodowe	53	37	11	274
	Średnie	56	35	9	369
	Wyższe	72	19	9	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	79	15	6	80
	Średni personel, technicy	67	22	11	31
	Pracownicy adm.-biurowi	55	35	9	87
	Pracownicy usług	56	29	16	52
	Robotnicy wykwalifikowani	57	35	9	152
	Robotnicy niewykwalifik.	43	49	8	62
	Rolnicy	44	48	8	58
	Pracujący na własny rach.	69	22	9	33
Bierni zawodowo	Renciści	43	42	14	76
	Emeryci	41	47	13	225
	Uczniowie i studenci	54	41	4	109
	Bezrobotni	60	31	9	65
	Gospodynie domowe i inni	43	43	14	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	61	30	10	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	24	11	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	58	32	9	224
	prywatnym gosp. rolnym	39	51	11	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	46	45	9	257
	501-750	49	39	11	192
	751-1000	45	45	10	195
	1001-1500	58	36	6	183
	Powyżej 1500 zł	69	24	7	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	45	46	9	234
	Średnie	45	42	13	413
	Dobre	63	29	8	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	46	8	54
	Raz w tygodniu	49	40	11	544
	1-2 razy w miesiącu	48	43	9	179
	Kilka razy w roku	64	26	10	202
	W ogóle nie uczestniczy	58	33	9	109
Poglądy polityczne	Lewica	62	34	5	160
	Centrum	49	40	11	356
	Prawica	57	34	8	370
	Trudno powiedzieć	41	43	16	203

Tabela 3

		1 stycznia tego roku Słowacja wprowadziła euro. W Polsce - jeśli powiodą się plany rządu - wprowadzenie euro nastąpi w 2012 roku. Która z poniższych opinii jest Panu(i) bliższa?			Liczba osób
		Żałuję, że w Polsce - tak jak na Słowacji - nie wprowadzono euro	Dobrze się stało, że Słowacja wcześniej niż Polska wprowadziła euro, bo będziemy mogli korzystać z doświadczeń słowackich	Trudno powiedzieć	
Ogółem		16	67	17	1083
Płeć	Mężczyźni	19	69	13	510
	Kobiety	13	67	20	573
Wiek	18-24 lata	14	71	15	160
	25-34	17	68	15	200
	35-44	16	75	9	185
	45-54	18	66	16	157
	55-64	16	65	19	196
	65 lat i więcej	13	61	26	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	9	72	18	413
	Miasto do 20 tys.	13	64	22	146
	20-100 tys.	24	60	15	206
	101-500 tys.	17	68	15	173
	501 tys. i więcej mieszk.	22	68	10	146
Wykształcenie	Podstawowe	7	66	27	290
	Zasadnicze zawodowe	16	69	15	272
	Średnie	18	69	13	368
	Wyższe	26	64	10	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	38	57	5	80
	Średni personel, technicy	23	65	12	31
	Pracownicy adm.-biurowi	13	61	26	87
	Pracownicy usług	21	61	17	52
	Robotnicy wykwalifikowani	16	75	8	152
	Robotnicy niewykwalifik.	9	74	18	61
	Rolnicy	12	72	16	58
	Pracujący na własny rach.	21	71	7	33
Bierni zawodowo	Renciści	8	65	26	75
	Emeryci	14	62	24	221
	Uczniowie i studenci	14	72	15	109
	Bezrobotni	12	74	14	65
	Gospodynie domowe i inni	9	76	16	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	16	67	16	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	68	9	88
	sekt. prywat. poza rolnict.	21	66	13	224
	prywatnym gosp. rolnym	8	75	17	53
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	71	19	255
	501-750	10	70	20	191
	751-1000	12	69	19	194
	1001-1500	22	68	10	183
	Powyżej 1500 zł	31	60	8	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	66	24	231
	Średnie	14	69	17	412
	Dobre	20	67	13	441
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	69	19	53
	Raz w tygodniu	13	69	17	541
	1-2 razy w miesiącu	17	68	15	179
	Kilka razy w roku	19	64	17	202
	W ogóle nie uczestniczy	18	65	17	108
Poglądy polityczne	Lewica	22	66	11	160
	Centrum	15	71	14	354
	Prawica	18	70	12	367
	Trudno powiedzieć	9	58	33	202

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, wprowadzenie euro na Słowacji przyczyni się do tego, że Słowacja:				Liczba osób
		w mniejszym stopniu odczuje skutki światowego kryzysu gospodarczego	w większym stopniu odczuje skutki światowego kryzysu gospodarczego	Wprowadzenie euro nie będzie miało większego wpływu na odczuwane skutki światowego kryzysu gospodarczego	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		19	21	31	29	1087
Płeć	Mężczyźni	25	21	32	23	511
	Kobiety	14	22	30	35	576
Wiek	18-24 lata	20	20	35	25	160
	25-34	21	24	31	24	201
	35-44	15	26	36	23	184
	45-54	20	22	30	28	157
	55-64	21	18	27	34	196
	65 lat i więcej	15	19	25	40	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	24	31	32	413
	Miasto do 20 tys.	16	19	28	37	146
	20-100 tys.	24	18	35	24	209
	101-500 tys.	21	23	32	23	173
	501 tys. i więcej mieszk.	28	20	24	28	146
Wykształcenie	Podstawowe	11	20	25	43	293
	Zasadnicze zawodowe	17	23	31	29	271
	Średnie	23	22	33	22	369
	Wyższe	27	20	33	19	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	34	19	27	20	80
	Średni personel, technicy	34	15	22	30	31
	Pracownicy adm.-biurowi	14	24	32	30	87
	Pracownicy usług	24	16	36	24	52
	Robotnicy wykwalifikowani	22	26	33	19	152
	Robotnicy niewykwalifik.	11	21	41	27	62
	Rolnicy	12	26	37	24	58
	Pracujący na własny rach.	30	22	31	17	32
Bierni zawodowo	Renciści	15	16	27	43	75
	Emeryci	16	20	24	39	225
	Uczniowie i studenci	23	18	35	24	109
	Bezrobotni	10	27	34	30	65
	Gospodynie domowe i inni	14	27	27	33	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	22	32	28	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	18	37	18	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	22	22	32	23	222
	prywatnym gosp. rolnym	8	30	39	23	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	11	25	31	33	256
	501-750	13	27	30	30	192
	751-1000	14	20	29	37	194
	1001-1500	28	22	33	16	183
	Powyżej 1500 zł	35	13	30	23	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	23	21	39	233
	Średnie	14	23	31	32	412
	Dobre	24	20	35	21	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	29	24	31	54
	Raz w tygodniu	16	19	33	31	544
	1-2 razy w miesiącu	19	30	29	22	179
	Kilka razy w roku	27	18	27	28	200
	W ogóle nie uczestniczy	17	21	33	29	109
Poglądy polityczne	Lewica	24	22	30	24	160
	Centrum	18	23	34	25	353
	Prawica	21	23	34	22	370
	Trudno powiedzieć	12	16	19	53	203